

CREU INVERSA DE SANT JORDI 2023

No m'allargaré amb preàmbuls innecessaris. No faré rodejos ni tirabuixons que no arriben enlloc. Seré breu i concís: he vingut a explicar-vos la història de com l'Oscar va salvar la universitat. Molts no em creureu, però va passar, i va ser molt seriós. Tan seriós que el condecoraran, d'aquí poc, amb la Creu Inversa de Sant Jordi. Però abans que em pregunteu què és la "Creu Inversa de Sant Jordi", comencem amb el relat, que aquest tema ja el reprendrem després.

Tot va començar quan es va incendiar un d'aquells motors grossos que tenim al laboratori de màquines elèctriques. No m'agrada inculpar, ni assenyalar directament, però tot apunta que la Claudia va confondre els cables vermell i negre i va fer un curtcircuit, calant foc a la màquina. Davant dels nostres ulls es va alçar una flamarada de quatre o cinc metres, i abans que ningú pogués reaccionar, un núvol de fum negre va inundar la sala.

Els segons es fan eterns. Un. Feu-vos la imatge: jo estic allà, de peu, i la Claudia al meu costat garratibada. Dos. L'Oscar cridant amb una veu molt aguda i la Mireia (que era la quarta integrant del grup de pràctiques) intentant encendre un piti amb la flamarada. Tres. Tot fatal. I ningú fa res. Sembla que passen hores fins que se m'acudeix pitjar el botó d'emergència. Quatre. Em llenço sobre el panell de control i premo el polsador vermell amb totes les meves forces. Cinc segons. El circuit s'apaga a l'instant, però el foc ja ha començat a cremar la taula i déu sap què més. Aquí és on entra el professor.

No em feu dir el seu nom. No sé com es diu. No ho sabia el moment de l'incident i no ho sé ara. Aquell dia era la primera vegada que el veia, perquè m'havia saltat totes les classes del curs. Ara que hi penso, cap dels membres del meu grup havia atès cap classe; potser així s'explica l'incendi... però ara això és igual. El fet és que el professor va sortir del no-res amb un extintor, cridant i insultant a tothom, molt enfadat. I de cop, FLAS! L'home va accionar l'aparell i tot es va cobrir amb un núvol de fum i pols, com una boira terrible. La gent va començar a tossir, a fregar-se els ulls, a tirar-se per terra. El laboratori va quedar sumit en una nebulosa tan espessa que ningú veia res. Era un caos: la gent corrent amunt i avall, xocant entre ells, xisclant.

Quan la boira es va començar a dissipar, va deixar enrere un paisatge desolador. Alumnes coberts de blanc, per terra, sobre les taules, abraçats els uns als altres... Inclús n'hi havia un pujat a una estanteria. El professor seguia allà al mig, respirant agitadament amb l'extintor entre les mans. Jo m'havia quedat sobre la taula de comandaments, i al meu costat seguia la Claudia, completament congelada (crec que va trigar un parell d'hores a poder moure's). Aprofitant el caos, la Mireia s'estava acabant el piti que havia aconseguit encendre amb la flamarada, i l'Oscar... On era l'Oscar? Vaig mirar al meu voltant, però no se'l veia per enlloc. Vaig mirar al sostre també, per si de cas. Res. Sota alguna taula? Tampoc.

Ometré la part de la bronca. Van fer fora els alumnes del laboratori (excepte el nostre grupet, és clar) i van reunir tots els professors del departament d'enginyeria elèctrica. I allà estàvem, la Mireia (fumant d'amagat quan els professors no la miraven) la Claudia (que encara no movia ni un dit, com una estàtua) i jo (mirant per tot arreu, a veure si trobava l'Oscar). Després de dues hores de renyar-nos, vam certificar que sortiríem indemnes pels pèls: ni ens expulsaven ni hauríem de pagar el motor i la taula, que de les destrosses se n'encarregava l'assegurança. El final de la bronca va coincidir amb el primer moviment de la Claudia, així que vam aprofitar per marxar sense mirar enrere. Mentre sortíem del laboratori, quaranta ulls enfadats es clavaven a les nostres esquenes. Un cop fora de l'ETSEIB, la Claudia va constatar que l'Oscar era (cito textualment) una "rata miserable" per haver-nos abandonat quan tocava enfrontar les conseqüències del desastre grupal. La Mireia feia calades i assentia, però jo encara no ho tenia clar: alguna cosa no encaixava.

El dia següent l'Oscar no es va presentar a classe. Ningú es va sorprendre, ja que en realitat l'estrany era veure'l per allà. Però el dia després tampoc va venir. Ni l'altre. No contestava els missatges. Ens vam començar a preocupar, i alguns ja pensàvem en posar una denúncia... però el tercer dia el vaig sentir. Va ser com si tornés d'entre els morts. Jo estava assegut en un vàter de la universitat quan la seva veu em va arribar molt clara, com murmurada a cau d'orella. "Hola, em sents?".

Breu apunt: alguns el deveu haver descobert. Alguns mai el descobrireu. Però a l'ETSEIB hi ha un vàter ideal, apartat de la resta, lluny de tot moviment, sempre

net, espaiós, on mai ningú arriba. Els pocs que el coneixem l'hem batejat com "El Trono". Com comprendreu, en mantindré la ubicació en secret per evitar que es massifiqui. Però és important que tingueu present que aquest lloc existeix, perquè és així com em va trobar l'Oscar: els dos sabíem el secret, així que ell va deduir que, tard o d'hora, jo apareixeria per aquí.

"Hola, em sents?", va repetir l'Oscar amb un fil de veu. Vaig mirar per tot arreu. Estava sol, allà no hi havia ningú. Va ser aleshores quan em vaig adonar que la veu venia pel conducte de ventilació, per això sonava tan esmorteïda. "Oscar?", vaig preguntar. Es feu silenci. De sobte, amb un to entre l'alegria i la desesperació, vaig rebre resposta: "Etic salvat!".

Van ser gairebé tres hores de desmuntar el sostre del lavabo amb unes eines que vaig agafar prestades del taller de fabricació. Després de capes i capes de vaig arribar fins l'Oscar. Anava brut i la llum li feia mal als ulls. Feia tres dies que no veia l'exterior. Ens vam abraçar, vam abandonar el lavabo (fet un desastre, ja ho recolliríem el dia següent) i el vaig acompanyar a casa. Durant el trajecte, m'ho va explicar tot. Jo no en donava crèdit.

"Quan el professor va disparar l'extintor" va començar l'Oscar, "no podia veure res. Em vaig posar a caminar i a donar voltes, intentant trobar la sortida, fins que de cop em vaig adonar que ja no escoltava res. Ningú cridava, ningú es movia al meu voltant. Vaig obrir els ulls i em vaig trobar a les fosques. No sé com hi vaig arribar, però al cap d'una estona, quan la vista se'm va adaptar a la foscor, vaig entendre que havia anat a parar a les catacumbes de l'ETSEIB."

Fins ara he explicat la part versemblant de la narració. A dia d'avui encara no sabem com l'Oscar va arribar als passadissos subterranis secrets de la facultat. Però la cosa es complica a partir d'aquí, així que agafeu vos fort. El que em va explicar l'Oscar tornant a casa va ser una història esperpèntica, una crònica inversemblant de les seves vivències a les catacumbes. Bàsicament em va detallar com, intentant trobar una sortida, es va endinsar més i més al laberint de túnels i canonades que conformen l'esquelet de l'ETSEIB i va acabar descobrint una societat clandestina de rates que, segons va aprendre al cap de poques hores, tenien com a única missió rosegat els fonaments de l'edifici. Anar rasant pilars, columnes i reforços de ciment amb les dentetes i les ungetes per fer caure

l'estructura des de dins. I repeteixo, per si no li he donat prou èmfasi: em va parlar d'una *societat clandestina*, és a dir, un conjunt de rates organitzades que es mantenien en secret per voluntat pròpia i que, seguint una rutina sistemàtica, es dedicaven a accelerar el col·lapse de la nostra escola.

A dia d'avui el conseller d'educació barreja dues teories. La primera, poc probable, és que algun producte del laboratori de química es colés pel clavegueram de l'escola i que les rates el beguessin, convertint-se d'alguna manera en súper-rates. Aquestes súper-rates adquiririen súper-cervells, i amb accés als llibres de resistència de materials, podrien haver fet un estudi de les formes més eficients per demolir l'ETSEIB. Amb quina finalitat? Potser pura maldat, o potser com a venjança perquè sempre que intenten pujar a la superfície les intentem fer fora amb trampes i verins.

La segona teoria, més factible, és que la facultat de biologia enviés rates modificades genèticament per destruir el nostre campus. Potser per alguna rivalitat, o per enveja, o ves a saber per què, però s'han trobat algunes proves que donen suport a aquesta hipòtesi. Es treballa amb la possibilitat que algú deixés anar un parell d'aquestes rates a les nostres catacumbes, que es van anar reproduint fins a generar un ecosistema de milers de rosegadors, tots ells programats amb un ADN que els impulsa a menjar ciment les vint-i-quatre hores del dia.

Però tot això ho vam saber després, quan el cas va arribar al Departament de Salut i la Generalitat va decidir nomenar l'Oscar a la Creu Inversa de Sant Jordi, un premi anual atorgat a persones que s'han vist forçades a fer alguna marranada per un bé comunitari (el meu bon amic es va veure obligat a menjar rates crues a queixalades mentre va vivia a les catacumbes). En qualsevol cas, tornem on ho havíem deixat. Quan l'Oscar em va acabar d'explicar la seva vivència, no vaig trigar ni un segon a contactar telefònicament la secretaria de l'ETSEIB per explicar que l'estructura de l'edifici estava en perill. Qui em va atendre va dir que això no era cosa seva, i em va redirigir la trucada. El següent a agafar-me el telèfon va dir que ell no en sabia res, d'aquests temes, que parlés amb aquell altre. Aquell altre em va dir que parlés amb el de més enllà. Després de trenta trucades vaig decidir que allò no duia enlloc; vaig deixar l'Oscar a casa i vaig començar a rumiar. Els bombers i la policia no em creurien si els explicava

aquella història, i els professors probablement tampoc. Estàvem sols davant l'imminent desastre, i no sabia a qui demanar ajuda. Va ser aleshores quan un gat se'm va creuar per davant i, com un flash, vaig tenir una gran idea.

Van ser quatre dies intensos. La Claudia, la Mireia, l'Oscar i jo ens vam fer Barcelona de punta a punta, recollint tots els gats abandonats que podíem trobar. Crec que el recompte final va ser de dos-cents trenta-set, un amunt un avall. El fet és que els vam anar infiltrant a les catacumbes de l'ETSEIB pel forat del lavabo per on havia rescatat l'Oscar: els colàvem a l'edifici com si fossin contrabanda, amagats dins les jaquetes, sota barrets, a la motxilla o inclús com si fossin bufandes. Quan ja van ser-hi tots, només calia esperar.

Vam trigar poc en veure els resultats. Rates desbandades per tot arreu, atemorides. A centenars. Milers. La majoria d'alumnes no en sabeu res, d'això, perquè les rates eren molt intel·ligents i no s'arriscaven a sortir de dia: només fugien del campus quan era de nit. Però nosaltres quatre teníem l'edifici vigilat les vint-i-quatre hores per veure si el nostre pla funcionava, així que ho vam acabar presenciant. Durant dues nits (i només dues; després, ja, normalitat) vam presenciar un espectacle: milers de rosegadors en estampida, com una cascada per la Diagonal. Evidentment, aquest succés no va passar desapercebut a les autoritats. Va ser quan els mossos i bombers van venir a veure què passava que ens vam presentar i els vam explicar la història. Tot semblava resolt, excepte pel problema de la plaga de rosegadors que ara hi hauria a Barcelona; malgrat tot, la Generalitat i l'Ajuntament van decidir mantenir-ho en secret de sumari. Suposo que espanta saber que aquest estiu tindrem súper-rates campant per la ciutat. Escrivint aquestes línies m'exposo, conscientment, a les conseqüències, però crec que teniu dret a saber que actualment les catacumbes de l'ETSEIB estan mig rosegades i infestades de gats de carrer.

I si comparteixo tot això també és perquè tinc un amic nominat a la Creu Inversa de Sant Jordi, que és motiu per presumir. Li donaran el dia 23 d'Abril en una cerimònia secreta, extraoficial, cosa que trobo fatal. Sincerament, em feia ràbia pensar que m'ho hauria de callar per sempre.